

ZADRUGAR

Glasilo „Nabavljalne zadruga uslužbencev drž. železnic v Sloveniji“ v Ljubljani VII

Izhaja enkrat mesečno — Naročnina letno za nečlane Din 18.— — Posamezna številka stane Din 1'50
Dopisi in reklamacije naj se pošiljajo na upravni odbor N. Z. U. D. Ž. v Ljubljani VII

Vsebina: Skupno delo — skupen napredek. — Danes meni, jutri Tebi. — Pozdravljamo! — Vabilo na I. redni občni zbor »Stanovanjske zadruga uslužbencev drž. železnic. — Najlepše darilo otrokom za Božič. — Strah pred zadrugami. — Zadruga šola. — O medu. — Zakaj so si priborile pletenine zmago na celem svetu? — Oglas dravske finančne direkcije. — Iz upravnega odbora: Koledar za leto 1931. Pritožbe. Kontrolni listki. Naslovi. Zamenjava steklenic. Nakupovalne knjižice — nepravilni naslovi. 1. december. Inventura. — Gospodarstvo in gospodinjstvo: Kako odstranimo iz graha graharja? Hranilna vrednost fižola, graha itd. Kako obvarujemo gumi pred razpokanjem? — Sestanki. — Iz zadruga trgovine. — Cenik.

Ivan Deržič:

Skupno delo — skupen napredek

Naša nabavljalna zadruga se je v preteklih dveh letih tako razmahnila, da je lahko sleherni njen član na to ponosen. Čim večji in obširnejši pa postaja delokrog zadruga, toli večja postaja tudi odgovornost za njen obstoj in napredek. To odgovornost ima sleherni član, eden v manjšem, drugi v večjem obsegu. Največjo in najtežjo odgovornost imajo izvoljeni člani vodstva, to sta upravni in nadzorni odbor, manjšo pa delegati in članstvo. Veliko odgovornost ima tudi vse osebje, ki je uslužbeno pri zadrugi, vendar je napram članstvu za delo tega osebja odgovoren upravni odbor, ki vodi zadrugo.

Že na zadnjem občnem zboru so delegati pravilno ocenili obseg zadruga ter je bil storjen sklep, da mora vodstvo zadruga med letom prirejati sestanke v vseh večjih krajih, da na teh seznanijo članstvo z vsemi važnejšimi ukrepi, ki so bili storjeni, in da med članstvom utrdi zadruga misel. Ti sestanki se zadnje mesece vrstijo po vseh večjih postajah in prinašajo pozitivne uspehe. Članstvo od odbornikov dobiva točne informacije o razvoju zadruga, vodstvo pa sliši na licu mesta razne pritožbe, nasvete itd. Na ta način se pogloblja zadruga pojmovanje, utrjuje se zadruga zavest, ker ima povsod živa beseda večjo moč ter razbistri marsikatero nespornost. Odbor dobi točen vpogled v razmere med članstvom, to pa se podrobneje seznanja z vsem kompliciranim aparatom zadruga in njenega delovanja.

Sestanki so tudi najbolj uspešno propagandno sredstvo za našo zadruga skupnost. Še vse premalo se med nami, slovenskimi železničarji, utrjuje zavest stanovske in gospodarske skupnosti. In vendar je od točne in pravilne presoje — naše skupnosti — odvisen v prvi vrsti naš skupen gospo-

darski uspeh in napredek. Veliko je število slovenskih železničarjev, ki sploh še niso razmišljali, zakaj je bila ustanovljena naša zadruga! Tudi članstva je v naši zadrugi še precej veliko število, ki je ali preleno ali pa apatično, da bi si vzelo toliko časa in bi razmislilo o koristi svoje zadruga za poedinca in za celoto. Po letošnjem občnem zboru sem se razgovarjal z več člani. Nekateri so bili zadovoljni in so odkrito povedali, da so uspehi dobri, drugi pa so bili manj zadovoljni ter so izjavljali, da so občni zbori navadno za to, da se malo pozabavlja, malo krega itd., sicer pa je vseeno, ali kupuje pri zadrugi ali pa pri trgovcu. Ko sem odgovoril enemu slednjih, ali bi bilo ostalo za slovenske železničarje kaj od čistega dobička, ki bi ga naredil trgovec, ki bi mesto zadruga oskrboval 6000 slovenskih železničarjev, imel čez 40,000.000 Din letnega obrata in 3,500.000 Din čistega dobička, je dotični izjavil: »Kaj dobiček, med letom bi imeli nižje cene«. Ne vem, kaj si je pri tem mislil, nepobitno pa je, da sploh ni imel pojma — o cenah. Tako nepravilno presojo dejanskega stanja je možno odpraviti samo z živo besedo, z neprestanim kontaktom med vodstvom in članstvom.

Kot prvi uspeh teh sestankov lahko imenujemo sklep odbora, da se uvede točna kontrola pri odpremi potrebščin iz zadruginih trgovin na dom. Upravni odbor je sklenil, da vpelje posebne kontrolne listke, ki se prilagajo vsaki pošiljki, ki se dostavlja na dom. Ti kontrolni listki so vpeljeni pri vseh velikih podjetjih in so glavna podlaga — za pravilno odpremo in sigurno ugotovitev napak pri odpremi. Navadno obstoji vsaka pošiljka, ki jo zadruga odpremi na dom svojemu članu ali po železnici ali v Ljubljani in Mariboru z avtomobilom, iz več predmetov. V zadruginih poslovnih lokalih pri sestavi take pošiljke sodeluje več uslužbencev. Če se sedaj poedini član pritoži radi kake pogreške pri pošiljki ali po-

sameznem predmetu, je potrebno, da pošlje kontrolni listek z računom in v zadrugi se lahko potem takoj ugotovi, kdo je napravil napako. Dosedaj je vsaka reklamacija ali pritožba zahtevala precej dela in še se ni moglo vedno ugotoviti pravega povzročitelja napake oziroma pogreške pri sestavi in odpremi pošiljke. Če bo torej vsak član, ki ni prejel naročenega blaga v redu, poslal kontrolni listek takoj zadrugi, bo isti možno tudi takoj ugoviti, kako in zakaj se je naredila pogreška. Vodstvo zadruga bo na ta način imelo točne podatke in bo moglo ukreniti vse potrebno za odpravo nedostatkov in za eventualno preureditev cele manipulacije.

Gornje je samo en primer praktičnega udejstvovanja skupnosti vsega članstva zadruga. Je pa polje skupnega udejstvovanja in praktičnega izvajanja skupnosti zelo veliko. Zato je potrebno, da se postopoma ta praktična skupnost od vodstva zadruga izpelje in se slehernega člana pridobi za sodelavca pri tej skupnosti.

Predpogoj za tako praktično in resnično skupnost je pa spoznanje, da je zadruga last vseh članov zadrugarjev. Med nami je vedno in dovolj ukoreninjena zavest, da je zadruga radi nas in ne mi radi zadruga. Človeštvo si je ustvarilo zadruga pokret, da si pomore v svojih življenjskih težkočah. Deviza »eden za vse, vsi za enega«, ravno v zadrugaštvu prikazuje največje in najtrajnejše uspehe. To radi tega, ker so vsi pravi zadrugarji — propagatorji, voditelji in člani — pri ustanovitvi zadruga imeli pred očmi — koristi skupnosti. Vsled tega so tudi samo one zadruga ostale dobre in so se uspešno razvijale, ki so v svojem delu vedno in povsod ohranile čisto in neomažeževano idejo skupnosti. Povsod tam, kjer se je v zadruga zaneslo zapostavljanje skupnosti na ljubo posameznika, je prejel ali slej zadruga opešala, velikokrat tudi nečastno končala.

Res je, da je izvajanje prave skupnosti zelo težko, ker je človeštvo po naravi in dosedanji vzgoji bolj usmerjeno za individualno poudarjanje poedincev nego celote. To je velika zapreka, ki jo počasi, a uspešno odstranjuje zadrugni pokret. Ta zapreka je pri nas železničarjih, kot pripadnikov k nemu stanu, manjša in lažje premagljiva. Ravno vsled tega pa za nas ostane dolžnost toliko večja, da to zapreko odstranimo, ker če je vzlic njeni »manjši moči« ne bi mogli odstraniti, dokažemo s tem svojo nedoraslost, svojo nesposobnost kot stan. In ker tega nočemo kot stan in ker tega ne smemo dopustiti niti poedincu, moramo z vstrajnim delom za vsako ceno poglobiti našo stanovsko skupnost in v to skupnost uvrstiti slehrnega našega stanovskega tovariša za aktivnega, pozitivnega sodelavca. To se nam sigurno posreči, ako vsi pomagamo pri tem našem velikem skupnem delu, vsak po svojih močeh!

S skupnim delom vseh, k skupnim uspehom za vse, ker skupen uspeh celote pomeni in dejansko predstavlja tudi uspeh slehernega poedincev, člana te celote.

S. Č.

Danes meni, jutri Tebi

Nekako pred osmimi leti je prinesel zagrebški dnevnik »Jutranji list« zanimiv članek o industrializaciji kmetijstva v Ameriki. Računal je, kako malenkostni bodo produkcijski stroški za žito, ker bo vse delo opravljal stroj. Omenjal je tudi, da se tudi Rusi zanimajo za navedeni ameriški sistem farmerstva. Prerokoval je slabo bodočnost našemu kmetijstvu, ki se ne more tako hitro modernizirati, deloma radi konservativnosti kmetovalcev, deloma radi pomanjkanja kapitala in smisla za investicije, dostikrat pa radi terena kot takega, kjer ni mogoče izrazito valovitega terena obdelavati s poljedelskimi stroji.

Danes nastopa ona doba, kot je prerokoval pred osmimi leti »Jutranji list«. Poceni obdelovanje s stroji, forsiranje produkcije ne glede na konzum, dobra letina in preobilica sadu je tako pocenila poljske pridelke, da se celo ameriški farmerji ne morejo znajti, in oni sami trdijo, da ne pridejo na svoj račun in da jih stane tudi to ceneno mašinsko pridelovanje več kakor pa izkupijo za svoj pridelek.

K temu se je pridružila še Rusija s svojim dumpingom in prodaja žito pa tudi les ter industrijske izdelke po neverjetno nizki ceni; franco Italija stane pšenica iz Rusije Din 1-10, kar znači franko nakladalna luka 96 para. Ako pride pšenica tedaj iz notranjosti dežele, dobi kmet zanjo svojih 50 do 60 para za kilogram. Koliko si more kmet

s tem kupiti? Ne poznamo razmer, toda nemški zadrugni časopisi pisarijo vedno in vedno o krušnih kartah, o kartah za sladkor, za mast, za manufakturo. Časi in razmere, kot smo jih mi doživljali v letih 1916. do 1918. Morda na eni strani pomanjkanje, da si morajo urejevati razmere s krušnimi kartami, na drugi strani pa preobilica žita, ki ga prodajajo po smešno nizki ceni, in dobi za to žito kmet na vseznadnje protivrednost, ki je malo več kot 2 kg riža, katera rabi kitajski kuli kot svojo dnevno plačo.

Posledico takih razmer in takih cen čutimo tudi v srednji Evropi, predvsem v naši državi. Naša zadruga je plačala zadnji vagon umetno sušene koruze 76 para za kilogram, ako odštejemo stroške za sušenje 16 para za kg, tedaj je stržil kmet za kilogram koruze 60 para, ali malo več kot za eno Vardar cigareto. Za pšenico iztrži kmet 1-20 do 1-50 Din, pa tudi po 1 Din jo mora oddajati. V Sloveniji dobi kmet za krompir, ki je ponekod glavni vir njegovih dohodkov 50 para za kg, drugod, kjer stavijo svoje nade, da poravnajo davke, na prodajo prašičev, bodo razočarani, ko bodo videli, da bo cena prašičem padla morda na neverjetno nizko ceno.

Železničarji sami najbolj čutimo in vidimo, kam dovede ta kriza našega kmeta. Poprej je šel vlak za vlakom lesa in drv, žita in živine, danes vozimo prazne vagone sem in tja. In kolikor se robe prepelje, jo dá kmet pod lastno produkcijsko ceno.

Kako se bo vse to končalo? Ako gre po tej poti naprej, potem smo si lahko na jasnem, da bo prišla polovica kmetij na boben ali pa bodo hoteli ohraniti kmetijstvo pri življenju, mu znižali davke, in ceho bomo plačali potem mi, državni nameščenci. Gotovo je, da bodo razdelili vse breme sedanje gospodarske krize med vse državljanke in da bodo začeli nam zmanjševati plače, podobno kot je fašistična Italija znižala za 12 % plače vsem državnim nameščencem.

Ne smemo se veseliti tega, da mora danes kmet prodajati svoje pridelke pod ceno. Če on danes krvavi, mu bomio morali pomagati v kratkem času spet mi sami. Sedanje stanje ni zdravo, nastajale bodo komplikacije, in ne vemo, kdo bo pri tem vse trpel.

Kot zadruga pa moramo gledati na sedanje krizo v poljedelstvu ter v industriji z zadrugnega stališča. Kmet, producent naših živil, nam je najbližji. Kot zadruga skušamo priti neposredno z njim v stik in je naravno, logično in pravično, da smatramo mi tega kmeta nekako kot našega uslužbenca, kot uslužbenca konzumentov. Ka-

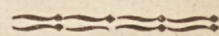
kor skuša biti vsaka zadruga pravična napram vsem svojim članom, tako skuša biti pravična tudi napram svojim uslužbencem, katerim hoče organizirati in preskrbeti existenco, vredno človeka in njegovega dela. V naši zadrugi znaša povprečna plača naših uslužbencev 1580 Din mesečno in smo si šteli kot svojo dolžnost, da smo našim uslužbencem preskrbeli bolniško in pokojninsko zavarovanje.

Kako gre danes kmetovalcem, onim našim uslužbencem, ki delajo od ranega jutra do poznega večera, družinski oče in cela njegova družina, da pridelajo za nas konzumente kolikor rabimo? Ako izkupi ta naš uslužbenec, ki je delal celo leto za naše konzumente, komaj toliko, da bo davke plačal, včasih pa niti toliko ne, tedaj je ta uslužbenec-producent daleko zapostavljen pod naše uslužbence, ki samo razdeljujejo ono blago, ki ga je kmetovalec s težko mujo pridelal. Smili se nam kmet, ki je dobil za koruzo samo 60 para za kg. Nam konzumentom, stalno plačanim nameščencem, je danes pri teh smešno nizkih cenah skoro vseeno, ali plačamo za njegovo koruzo 60 ali 70 ali 80 para. Njemu kot producentu pa se to zelo pozna. Podobno razmerje kot v tovarnah. Nam je vseeno, če plačamo za srajco 43 ali 44 Din. Toda za ono šiviljo, ki šiva 14 do 16 ur dnevno, ni vseeno, ali dobi za izdelavo srajce 2 Din, kot jo danes plačujejo, ali bi lahko dobila 3 Din, kot smo mi pripravljeni, plačati jo.

Kot zadrugniki moramo biti pravični do vseh onih stanov, ki delajo pozitivno za splošni dobrobit človeštva. In tako danes obžalujemo kmetovalca, ki dela brezplačno, ki mora daleko izpod lastne cene prodajati, kar je pridelal. V takem položaju ne moremo slediti trgovcem, ki še in še pritiskajo na producenta-kmeta, da bi še popustil od sedanjih cen. Ne moremo in ne bomo pritiskati kmetovalca pri ceni zato, da bi mi potem lahko »konkurirali«.

Kot zadruga ne moremo slediti takemu trgovanju. Ostati moramo ljudje, drugovi producentov.

Pozdravljamo!

Današnji številki »Zadrugarja« priložimo razglas naših Kreditnih zadrug v Ljubljani in Mariboru, po katerem bo Kreditna zadruga podarila vsakemu železničarju ali njegovemu otroku, za katerega se zaveže, da bo vlagal mesečno najmanj 20, oziroma 10 Din in skozi 10 let 100, odnosno 50 Din.

To darilo ni nikaka reklama ali kak bluf. Naša Kreditna zadruga ne rabi denarja, še manj ga rabi Nabavljalna zadruga. Ako in kolikor se bo nabralo denarja od teh vlog se bo denar porabil spet za poso-

jila raznim članom-železničarjem, ki si hočejo s posojilom nabaviti razne koristne stvari, naj bo šivalni stroj, ali si kupi njivo ali podobno.

Nasprotno, cela akcija ubiranja in knjiženja tako malih zneskov je za Kreditno zadrugo trudapolno in razmeroma drago delo in se navadna hranilnica, še manj pa banka, s takimi posli sploh ne bavi. Naša Kreditna zadruga pa daje takem vlagateljem še posebne nagrade, da jih spodbuja k mali, a trajni štednji. Za celo akcijo jamči Nabavljalna zadruga, ki je doslej vedno podpirala obe Kreditni zadrugi, odnosno je podpirala organizacijo male štednje.

Nabavljalna zadruga, kateri pravijo, da ni nič boljša kot navaden trgovec, opozarja ljudi naj štedijo, naj ne kupujejo nepotrebnih stvari, tudi v zadrugi ne.

Uverjeni smo, da bodo naši člani uvideli dobro voljo naših zadrug, ki delajo le v prospeh železničarja.

Vabilo

na

I. REDNI OBČNI ZBOR

»Stanovanjske zadruge uslužbencev državnih železnic, r, z. z o. z. v Ljubljani«, ki se vrši v ponedeljek, dne 15. decembra 1930. ob 19. uri v sejni dvorani Nabavljalne zadruga v Šiški na podlagi člena 33. pravil.

DNEVNI RED:

- 1.) Izvolitev dveh overovateljev skupščinskega zapisnika.
- 2.) Poročilo upravnega in nadzornega odbora.
- 3.) Odobritev računskega zaključka za leto 1929.
- 4.) Dopolnilna volitev upravnega odbora in nadzorstva.
- 5.) Slučajnosti.

O p o m b a: V slučaju, da občni zbor ob določeni uri ne bi bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje nov občni zbor z istim dnevnim redom, ki sklepa ob vsakem številu prisotnih članov (čl. 35. pravil).

Za upravni odbor:

Zupanič Karol I. r., predsednik.
Negro Ivan I. r., tajnik.

Najlepše darilo otrokom za Božič

je gotovo hranilna knjižica naše Kreditne zadruga.

Prvo vlogo 100 Din Vam pokloni Kreditna zadruga čim se obvežete, da boste vlagali (potom odtegovanja pri plači) vsaj 20 Din mesečno, vsaj 10 let.

Hitite, priglasite se, da boste lahko za letošnji božič naredili svojim otrokom to veselje.

Strah pred zadrugami

Gotovo je, da strah pred zadrugami obstoja, sicer se proti njim ne bi vodilo borbe. Večkrat smo že našemu članstvu omenili, da se z gotovih strani vodi proti združnemu pokretu in zadrugam osobito proti nabavljalnim zadrugam ostra borba, ima svoj izvor v tem, ker se konzument ne pusti izkoriščati, kakor bi se komu zljubilo. Konzument je moral napraviti trdo šolo in v njej se je naučil, da se more rešiti izkoriščevalca samo z osamosvojitvijo, to je s samopomočjo. Težko preizkušeni konzument si je ustanovil v svoji sili svoje zadruga in se s tem rešil izkoriščevalca, ki vidi v tem svojo propast in v borbi za obstoj vidi v zadrugah svojega največjega nasprotnika, kateremu je napovedal neizprosni boj. V tej borbi ni izbiren v sredstvih, s katerimi se bori in beležili smo osobito v letošnjem letu stvari, ki bi jih pri nas ne pričakovali. Velik mora biti strah, da so se poslužili takega načina borbe. Ni naš namen pisati o vseh poizkusih naših nasprotnikov, ampak samo konstatirati, da njihov strah obstoja, da se boje naših gospodarskih ustanov, kajti, dokler vidimo, da se nas boje, nam to potrjuje, da smo na pravi poti. Kakor hitro pa njihovega strahu ne bo več, jim nismo nevarni in jasno je, da ne vršimo svojih dolžnosti pravilno in v intenciji samopomoči ter gospodarske osamosvojitve svojega članstva. Smatrali smo za potrebno, da to povemo brez vsakega olepšavanja na eni strani našim nasprotnikom in na drugi strani opozoriti svoje članstvo, da bo vedelo in znalo presoditi napade na njihovo gospodarsko ustanovo. Dolžnost nas konzumentov je, da v tej borbi sodelujemo in se skušamo povsod postaviti na lastne noge, ako je to komu prav ali ne. Jasno, da nam v tej borbi iz razumljivih vzrokov ne bo šlo povsem gladko; na pot se nam bodo stavile težke ovire, kajti borba za obstanek ne pozna meja; voditi pa nas mora zavest, da se osamosvojujemo v borbi za svoj obstanek in ne mislimo niti od daleč biti komu predmet izkoriščanja, kakor smo bili še pred nedavnim časom. In ako ima kdo pred zadrugo strah, gotovo nima napram nam čiste vesti in ravno tako nas vodi skrb za naš obstanek in strah pred izkoriščevalci to pot, ki smo jo morali ubrati ravno radi onih, ki se nas sedaj boje.

Zadružna šola

Z dnem 17. septembra t. l. je uvedla naša zadruga stalno šolanje in stalna predavanja za svoje trgovsko osobje.

Sicer ima naše osobje na razpolago dosti literature, da se strokovno izobrazijo ter spopolnjuje tako v trgovskem kot v združnem pravcu — toda uvideli smo, da to ne zadostuje. Imamo večji del dobro osobje, toda dosti jih je med njimi, ki niso imeli prave vzgoje in prave šole. Marsikateri trgovec jih je pustil delati razna domača in hišna dela, imeli so jih mesto deklet ali hlapcev. Mlajša povojna generacija pomočnikov zaostaja v poznavanju blaga navadno daleč za starejšimi močmi iz predvojne dobe.

Posledica tega nepoznavanja so bile čisto reklamacije s strani članov, ki so se po pravici pritoževali nad površnostjo nekaterih pomočnikov.

Ta korak upravnega odbora bodo gotovo pozdravili vsi člani naše zadruga. Skušali bomo naše osobje izobraziti in poučiti o vsem, kar se rabi v naši zadrugi trgovini.

Predvsem: a) blagoznanstva v predmetih, ki jih prodajamo v naši zadrugi, in to: kako se pozna kvalitetno blago, kako se ga vkladišči, obvaruje pred pokvarjenjem, in kako se spozna, da je blago že pokvarjeno in kdaj se ga ne sme več ponuditi stranki; b) poznavanje trgovske administracije v naši zadrugi; c) pouk v obveščanju s strankami; d) predavanja o združništvu.

Poučevati morajo povečini lastni uslužbenci, vodji posameznih trgovin ali oddelkov, ki se morajo za svoja predavanja dolgo časa in temeljito pripraviti. Nauče se tedaj s tem tudi sami dosti. Nadejamo se, da bomo naši ustanovi s takim sistematičnim šolanjem mnogo koristili.

Iz česa obstoja med?

Glavna sestavna dela medu sta grozdni in sadni sladkor, ki sta v medu že prebavljena, tako, da moreta stopiti brez prebave v kri. Med vsebuje eterična olja, ki dajo medu duha po cvetkah, na katerih je bil nabran. Ta olja pospešujejo blagodejno prebavo drugih jedi, ki smo jih užili. Izmed rudninskih snovi vsebuje med največ apna, fosfora in železa. Te rudninske snovi so v medu v taki obliki, da jih more človeško telo sprejeti.

Dr. med. Reklam, Leipzig piše: Med je lahko prebavljiv, tečen, prijetnega okusa, gre naravnost v kri, ne pušča neprebavljenih snovi v telesu, služi za ogrevanje telesa, oživilja živce in povzdiguje telesne moči.

Profesor Klemperer, Monakovo, piše: V medu imamo hranilo, ki je sposobno nadomestiti v naši prehrani hidrate, saj vsebuje ena žlica medu 75 kalorij, torej več nego eno jajce. Žal se med premalo porablja za hrano.

Lastnosti medu.

Ko med v čebelnem panju dozori, je gostotekoč, le izjemoma se trdi (kandira) že v panju. Ko med leži dalje časa v posodi, se strdi ali kristalizira, in radi tega se imenuje čebelni med tudi strd. Razne vrste medu se ne strdijo enako hitro, nekatere vrste šele čez več let. Strjenje medu se zavleče, ako postavimo med v stekleni posodi več dni na sonce. Strjen med pa zopet steče v zaprti posodi, ki smo jo postavili v večjo posodo z gorko vodo (do 60 stopinj celzija) za več časa (24 do 48 ur).

Med kot hranilo dojenčkov.

Podpisani zdravnik dr. Val. Dukerski v Pistoji poročam sledeče izkušnje o uporabi medu kot hranilo dojenčkov:

Moja soproga je bila žal nezmožna dojeti najinega otroka popolnoma, kar sem konstatiral že prve dni s svojim tovarišem zdravnikom. Stala sva pred nalogo, nadomestiti manjkajoče materino mleko s tozadevnimi preparati. Odločila sva se za Mellin in Dryco. Takoj sva s tovarišem dognala, da otrok slabo prebavlja umetno hrano in sva šla na sestavo umetne hrane iz domačih proizvodov. Odločila sva se za zmes masla in moke, kateri sva pridejala po 15 do 20 gramov sladkorja dnevno. Uspeh je bil boljši, nego z gotovimi preparati, a vendar ni bila še prebava v popolnem redu.

Prepričan sem bil, da morem otroku le toliko izboljšati nadomestilo za manjkajoče materino mleko s tem, da zmesi čajnega masla in moke dodam mesto sladkorja 25 do 30 gramov medu.

Bilo je v resnici tako, kakor da bi priril ugašajoči luči olja. Takoj je otrok redno in brezhibno prebavljal, nismo nehali dodajati njegovi umetni hrani dnevno medu, in sicer z rastočo starostjo vedno večjo množino.

Otrok je star 14 mesecev in je neverjetno moč razvit za svojo starost. Ne samo, da ni imel otrok nobene motnje v prebavi, bil ni sploh nikdar bolan. Ne morem drugemu, nego ravno redilnosti medu pripisati ta veseli pojav, saj je otrok dobival od svojega 15. dne naprej dnevno medu. Ni mogoče razlagati zdravja in razvoja tega otroka iz naravne prirojene mu čvrstosti. Pripuščam nadaljnje izjave gospodu ravnatelju zavoda za odgojo dojenčkov, kateri

je na mojo opozoritev poskusil med kot hranilo dojenčkov v večjem obsegu.

Dr. Val. Dukerski l. r.

Na pobudo g. dr. Val. Dukeskega mi je opisal blagodejni učinek medu pri odreji svojega otroka; rabim sedaj že dolgo časa kot sladilo pri prehrani dojenčkov mesto sladkorja med, in sicer so se vršili poizkusi v večjem obsegu v našem zavodu za odgojo dojenčkov.

Priznati moram, da so bili uspehi pri uporabi maslomočnatih preparatov Czerny in Kleimschied za prehrano dojenčkov vobče zadovoljivi. Žal so se pokazali prej ali slej pri dojenčkih znaki, ki so kazali na to, da nekaj manjka v prehrani, kar bi moglo prehrano spopolniti. Ravno iz tega razloga sem nadomestil na pobudo zgoraj imenovanega g. zdravnika pri umetni prehrani naših dojenčkov sladkor z medom.

Sedaj lahko potrdim, da se je poizkus izborno obnesel in da so uspehi resnično dobri. Otroci radi jemljejo tako umetno hrano, pridobijo na živahnosti in postanejo mirni. Iztrebki so popolnoma enaki onim otrokom, ki se hranijo z maternim mlekom, razvoj je popolnoma enak razvoju dojenčka, ki ima na razpolago zadostno množino materinega mleka.

Kaj vsebuje med, da je zmožen kot dodatek maslo-močnatemu umetnemu hranilu nadomestiti popolnoma materino mleko, je seveda neznano. A na podlagi mojih obširnih poizkusov lahko trdim, da vsebuje med one skrivnostne snovi, ki so zmožne ne samo ohraniti življenje, ampak povzročati rast in razvoj otroka, torej iste snovi, ki jih vsebuje materino mleko.

Kemična raziskovanja niso moja naloga, zadovoljiti se morem z navajanjem dejstev, ugotovljenih na podlagi poizkusov v našem zavodu za odgojo dojenčkov.

Dr. Silvij Magni l. r., ravnatelj sanatorija v Pistoji.

K tema dvema izjavama pripomnimo, da je umestno pri otrocih čim bolj nadomestiti sladkor z medom. Opozarjamo pa, da je pričakovati ugodnih učinkov le od brezhibnega medu. Brezhiben med mora biti popolnoma dozorel, prost tujih primesi in hranjen v brezhibni posodi. Jamstvo, da nabavljen med odgovarja najstrožjim zahtevam, nam more dati le čebelar, ki je ugledna in nad vsakim dvomom vzvišena oseba. Zelo priljubljeni priložnostni nakupi medu od neznanih ponudnikov, ki ponujajo tuji in ne lastni, ali tudi lastni med, ki so ga pridelali brez dovoljnega čebelarkega znanja škoduje ugledu medu pri občinstvu, ker ne more taka brozga primerno učinkovati kot zdravilo ali hranilo.

Iz L'apikoltore moderno sestavlja g. H. Peternel.

Zakaj so si priborile pletenine zmago na celim svetu?

(Modna razmišljanja.)

Če pogledamo nazaj na one čase, ko je bila pletilna industrija še v povojih, nas morajo presenetiti domisleki raznih stvariteljev novih vzorcev in kombinacij barv sedanjih pletenih izdelkov, inteligenca, neutrudljivo ustvarjanje, najdovršenejša natančnost posameznih izdelkov je popolnoma potisnila ob stran predsodke, ki so se slišali še pred nedavnim časom glede pletenih oblačil.

Vse ljudske plasti opazujejo danes z zadovoljstvom razvijajočo se pletilno industrijo, ker je že vsakdo spoznal, da tvorijo pletene tkanine važen faktor vseobčih oblačil. Pletenine že davno niso obleka, ki varuje telo pred nepotrebno oddajo toplote, oziroma ki mu jo dovaja, temveč so radi svoje modne lepote, elegance najhvaležnejša garderoba vsake dame, gospoda in dece.

Početke pletene mode je iskati v vsakovrstnem sportnem udejstvovanju, kjer si je pridobila in priborila vsled svoje izredne praktičnosti, uporabnosti sloves ter dostop v kavarno, gledališče ali koncert. Priljubljenost in razvoj pletenin in pletilne industrije pa ne bazira le na modi, temveč ima svoj temelj globoko v svoji kakovosti.

Zakaj je pletena obleka lepa in praktična obenem? Pletena obleka se prilaga ne glede na barvo in vzorec lepo postavi, ne dela nepotrebnih gub in omogoča lahko in prosto kretanje. Prav zato si je v sportnem življenju pridobila najprej in največ prijateljev. Vsled svoje produšnosti je bolj higijenična, ker omogoča hitrejšo izmenjavo zraka, preprečuje potenje, je lahka in topla ter nas vsled tega varuje prehlada. Dobra pletena obleka je trpežnejša kot oblačila iz drugih tkanin in se nosi vse letne čase. V svetovnih kopališčih, zdraviliščih, letoviščih, v pisarnah, delavnicah, doma in na promenadi si je osvojila tla in učinkuje sveže in elegantno.

Pletenine so tudi cenejše, kot druga oblačila in si jih zato lahko nabavi vsakdo. Pri igri in pri resnem delu jih nosi staro in mlado. Vsled svoje prožnosti so trpežnejše in vzdržne dalje kot oblačila iz drugih tkanin. Z malim trudom in pažnjo se jim lahko dolgo ohrani lepa in elegantna oblika. Perejo se pletenine v mlačni ali mrzli vodi, kateri primešamo kak dober pralni prašek. Tudi najnežnejši vzorci ne izgube pri pravilnem ravnanju na svoji lepoti in veljavi. S pravilnim postopanjem jim vrne mo prvotno svežost in ličnost.

Vse tu navedene prednosti so pripomožle, da so pletena oblačila tako priljubljena.

na za otroke, kakor za odrasle, vsled svoje prikladnosti in elegance. Nosijo se v vsakdanjem življenju in ob vsaki priliki.

Že danes napovedujejo v pletilni industriji nove kreacije za spomladansko in letno sezijo. Izgleda torej, da moda pletenin še ne bo popustila v doglednem času, nasprotno, prodrila bo še v kraje, kjer do sedaj nima prijateljev in si pridobila še zadnje dvomljivce in skeptike.

(Prosto po »Die Textil-Börse« prevel Opel.)

Oglas

Prejeli smo s prošnjo, da objavimo.

Ljubljana, 29. oktobra. AA. Dravska finančna direkcija razglaša:

Dravska finančna direkcija v Ljubljani je ugotovila, da je še precejšnje število po starih zakonih upokojenega državnega namoščenstva, ki še vedno prejema kronске pokojnine, to pa zato, ker navzlic javnim in osebnim pozivom leta 1927. ni vložilo prošenj za prevedbo kronске pokojnine na dinarsko.

Zato se pozivajo v zmislu razpisa generalne direkcije državnega računovodstva od 14. julija 1927., D. R. št. 88.808 (Uradni list od 30. julija 1927., št. 358/81), vsi še neprevedeni kronski upokojenci, da vsak zase vloži nekolokovano prošnjo za prevedbo pri svojem resortnem oblastvu, katero mu je svojčas odmerilo kronsko pokojnino, če tega doslej še ni storil.

Prošnji je treba priložiti upokojitveni dekret (dekret o miloščini, proviziji itd.) in vse listine, s katerimi je prosilec svojčas zaprosil za določitev osebne ali družinske (vdovske) pokojnine.

Vse listine morajo biti sestavljene v slovenskem ali srbsko-hrvatskem jeziku ali pa v overjenih prevodih. K vsaki listini je treba priložiti prepis.

Iz upravnega odbora

Koledar za leto 1931.

Kakor običajno izdamo tudi za leto 1931. svoj zadružni koledar. Vsebinsko smo se potrudili, da naše cenjeno članstvo čimbolj zadovoljimo. Koledar izide okrog 15. decembra in se bo oddajal članstvu v vseh naših prodajalnah.

Pritožbe.

Na članskih sestankih smo čuli razne upravičene pritožbe posameznih članov, pri čemur smo pa morali žalibog ugotoviti, da je naše članstvo samo krivo, da se taki nedostatki ponavljajo. Znano je, da smo Slovenci strašanske dobričine, ki raje marsi-

kaj, čeprav z jezo pogoltnemo, kar pa ni zdravo in niti najmanje priporočljivo v naši zadrugi. Naše članstvo se ne pritoži pri upravnem odboru, ako se mu pripeti pri poslu v zadrugi kak nedostatek. Raje se malo zjezi in si pogasi jezo z zabavljanjem, kar pa ni na mestu. Zadruga ima namen, da svoje članstvo zadovolji po njegovi volji, zato se pa morajo vse nerednosti prijaviti upravnemu odboru, čigar dolžnost je, da nedostatke odpravi. Gotovo se nedostatki ponavljajo, ako se jih ne prijavi, kajti kjer ni tožnika, tam tudi ni sodnika. Predsodek, ki ga imajo nekateri češ, ne maram nikogar tožiti, je napačen, ker ne gre za tem, da se koga toži in prijavi, ampak za to, da zadruga svojemu članstvu in njegovim potrebam odgovarja. Vsi smo poklicani, da sodelujemo na naši ustanovi in vršimo svoje dolžnosti, tudi, kadar uveljavljamo svoje pravice.

Kontrolni listki. Da nam bo mogoče točneje zasledovati nedostatke pri odpravi robe na progo, vpeljemo z decembrom kontrolne listke, ki se predlože vsaki pošiljki, odpravljeni na progo in na dom, da se bo moglo pri event. pritožbah vsled nedostatkov nastalih pri odpremi pošiljke, tako glede nepravilnega izvršila naročila ali pakiranja robe, odnosno drugih nedostatkov, ki bi jih zakrivilo osebje ugoviti krivca in ga staviti na odgovor. Kontrolni listek nosi številko uslužbenca, ki je pošiljko odpremil. Član, ki je ob prejemu robe ugotovil nerednost, priloženi kontrolni listek izpolni v smislu tiskanega besedila na listku, priloži račun in ga pošlje upravnemu odboru. S tem dosežemo, da bo osebje pod zavestjo intenzivne kontrole pazilo pri odpremi naročil in v svrhu svojega kritja tudi ugotavljalo nedostatke, ki izvirajo s strani članstva. Opozarjamo, da bomo pazili strogo, da se pritožbe dostavljajo potom kontrolnih listov in da se bodo ugotovljene nerednosti obravnavale z vso potrebno strogostjo, ker je red predpogoj vsakega pametnega dela. Upravni odbor upa, da bodo pritožbe vsled nepravilnosti odprave pošiljk na progo znatno ponehale, ako bo članstvo storilo svojo dolžnost odnosno nerednosti pomagalo zatirati.

Naslovi. Pošta nam zopet vrača list s pripombo »premeščen«, »se preselil«, kar znači, da dotični člani niso prijavili spremembe svojega novega naslova. Ponovno prosimo vse članstvo, da nam spremembe svojega naslova prijavi, da ne bo nepotrebne kritike. Red je predpogoj točnega funkcioniranja naše ustanove in ako članstvo samo ne bo držalo reda, ga tudi zahtevati ne more.

Zamenjava steklenic. Ponavljajo se nam pritožbe, da so se pri odpravi pošiljk zamenjavale steklenice in se je natočilo na primer v steklenice za olje, jesih ali obratno. Zadevo smo zasledovali in morali ugotoviti, da bi se taki slučajji preprečili, ako bi bile steklenice označene, zakaj naj se uporabljajo. Pri naglici, s katero so primorane naše prodajalne poslovati, osobito pri navalu, prihranimo lahko dosti na času pri odpravi pošiljk in članstvu na jezi, ako označimo steklenice s primernimi etiketami. Vsled tega naprošamo nujno cenjeno članstvo, da opremi steklenice s primernimi etiketami, s katerimi naj označi, zakaj je steklenica namenjena. N. pr.: »Olje«, »Jesih«, »Vino« itd. Stvar je popolnoma enostavna in pomote bodo v zadovoljstvo članstva in zadruga izostale.

Nakupovalne knjižice — nepravilni naslovi. Dogaja se, da članstvo ob spremembi službenega kraja na nakupovalni knjižici ne spremeni naslova in pošlje ob naročilu živil prodajalno knjižico s starim naslovom. Seveda se odpravijo tudi živila na naslov, ki je na knjižici, t. j. tja, kjer naročnika ni več. Posledica je reklamacija in pritožbe, in krivo je samoobsebi umevno vse prej, kakor pa brezbriznost člana. Škodo trpi član sam in to brez potrebe. Opozarjamo vse one, ki spremene svoje bivališče ali naslov, da to spremembo vpišejo na nakupovalno knjižico in spremembo tudi javijo upravnemu odboru.

1. december je državni praznik in ostanejo ta dan vse naše prodajalne zaprte, kar naj blagovoli članstvo upoštevati.

Inventura. 29., 30. in 31. decembra ostanejo naši manufaktorni oddelki v Ljubljani in Mariboru vsled inventure za letni zaključek zaprti, vsled česar prosimo cenjeno članstvo, da te dneve ne poseča teh prodajalen. Špecerijski oddelki so zaprti radi inventure v vseh naših prodajalnah v Ljubljani in Mariboru 31. decembra popoldne in se v tem času ne bo oddajalo nikakršne robe.

Gospodarstvo in gospodinjstvo

Kako odstranimo iz graha graharja?

Vsaka gospodinja dobro ve, kako neprijetno je, ako se najde v jedi stvari, ki ne spadajo v jed. Taka nadloga je tudi grahar, majhen hrošč, ki se zaredi v grahu. Količkokrat, posebno v zimskem času, bi dala

gospodinja na mizo grah v tej ali oni obliki, pa ti nadlega graharja prekriža najboljši namen. Da se temu izogneš ni ravno težko. Grah, ki ga misliš kuhati en dan prej, stresi v skledo in ga zalij čez in čez z vodo. Tako zalit grah pusti stati en dan in drugi dan bo plavala vsa neljuba zalega na površju vode in grah je čist.

Hranilna vrednost fižola, graha itd.

Pri nas velja vobče naziranje, da je fižol, grah, bob, leča in slično manj vredna hrana, dasi njihova hranilna vrednost ni manjša kakor meso, pri čemur je pa cena veliko nižja, kakor cena mesa. Pri nas se konzumira velike množine krompirja, ker je cena krompirja štirikrat nižja, kakor n. pr. fižola; je pa redilna vrednost fižola desetkrat večja kakor krompirja, torej je fižol po svoji redilni vrednosti le cenejši. Revnejši sloji, ki danes segajo pretežno po krompirju, postopajo neracionalno, ker bi jim bila prehrana s stročevjem izdatnejša in tudi cenejša. Pri pripravi stročevja se ga mora pred kuho dobro prebrati, izločiti se mora vsa slaba zrnja in ga kuhati zelo pazljivo. Ako je kuhano slabo in je še trdo, je zelo težko prebavljivo in izgubi mnogo na redilni vrednosti. Rabi mnogo zabele, v juhi in kot prikuha mu dajemo zabelo z moko. Mlad grah nima one redilne vrednosti kakor dozorel. Fižol imamo v glavnem dveh vrst, in sicer takozvanega nizkega, ki raste nizko v obliki grma in visokega, ki raste ob prekljah. Visoki fižol je boljši in dražji ter se tudi lepše skuha. Leča je svetlorumena; rdečkasta leča je stara in se težko kuha. Redilna vrednost leče je enaka vrednosti graha. Mnenja smo, da se pri nas vobče stročivje premalo ceni, kajti ne moremo trditi, da bi se zalagali s to robo tako, kot n. pr. s krompirjem, kjer si nakopljemo mnogo več rizika radi zime, vsled nevarnosti, da nam zmrzne.

Kako obvarujemo gumi pred razpokanjem?

Gumijeve cevi, obroče, kape in slično obvarujemo pred razpokanjem na ta način, da jih od časa do časa namažemo z glicerinom, ki je najboljšo sredstvo, s katerim obvarujemo gumijaste predmete pred razpokanjem.

Sestanki

Bistrica-Boh. jezero. V nedeljo, dne 26. oktobra se je vršil ob pol 12. uri v čakalnici III. razreda postaje Bistrica-Boh. jezero sestanek članov Nab. zadruga v smislu sklepa občnega zbora. Navzočim je delegat upravnega odbora poročal o delu od-

bora, o pomenu združnega gibanja in zadrug v splošnem za dobrobit našega stanu. Članstvo se je zanimalo radi vprašanja 5 in 10 Din, ki jih plačujemo za Savez Nabavljajnih zadrug ter so se s stališčem naših delegatov strinjali. (Glej »Zadrugarja« št. 10.) Pri predlogih se je izneslo razne nedostatke, tako glede cene, kakor tudi glede odprave pošilk, kar je obljubil delegat, v kolikor jim je dal potrebnih pojasnil, da se bodo nedostatki odpravili. Z zahtevo, da se skliče sličen sestanek v najkrajšem času, oziroma čimprej, je predsednik volišča zaključil lepo uspeli sestanek.

Domžale. V nedeljo, dne 26. okt. t. l. se je vršil v čakalnici postaje Domžale sestanek članov Nabavljajne zadruga za volišče Trzin. Sestanku je predsedoval združnik Mušič Peter, ki je uvodoma kritiziral brezbržnost nekaterih članov, ki so pokazali tako malo zanimanja in se sestanka niso udeležili, dočim često iznašajo njemu vedno kake pritožbe, na kar poda besedo delegatu upravnega odbora. Po poročilu delegata upr. odbora je poročal o delu zadruga ter o njeni polletni bilanci, nakar se je razvila širša debata in kritika radi odprave blaga, cen posameznih predmetov itd. Končno so bili sprejeti sledeči predlogi:

1.) Upravni odbor se poziva, da iz čistega letnega dobička izplača članom, ki nabavljajo vse potrebščine v gotovini, povračila po 6%, ostalim pa, ki jemljejo na kredit in obroke, pa le po 3%. Na ta način se bode večina članstva potrudila za višja povračila, ter začela plačevati v gotovini, kar bo znatno ojačilo obratni kapital, članom pa prineslo večja povračila.

2.) Jamstvo za člane naj bode toliko, kakor je po pravilih, namreč delež 300 Din in jamstvo v iznosu 600 Din, skupno 900 Din. Posebno jamstvo v iznosu še 1200 Din, katero je bilo sprejeto na letošnjem občnem zboru 13. IV. 1930. naj se razveljavi, ker to ni potrebno zadrugi kot taki, ki je sedaj. Upravni odbor se naproša, da usmeri vso pažnjo zares pravi gospodarski podjetnosti skrbnega trgovca.

3.) Vsem članom, ki brez lastne krivde pridejo v tak položaj, da se nikdar ne morejo nabaviti potrebnih živil v gotovini, se jim dovoli kredit do višine 50% vseh prejemkov, kakor predvideva člen 104. zakona o državnem prometnem osobju, ne pa do poljubne višine kot sedaj.

Obročna kupčija naj se sploh odpravi, ker radi tega se je bati poloma, kot ga je doživela bogata Amerika pred nedavnim; kako bi to pri nas zgledalo si lahko vsak sam predstavlja, kdor že zna trezno misliti. Podpisi članov: Pipan Anton, šef stanice; Capuder, Deutschmann.

Jesenice. V nedeljo, dne 16. novembra, se je vršil na Jesenicah sestanek članov Nab. zadruga. Navzočim je razložil delegat upravnega odbora pomen zadrugarstva v splošnem in prav posebno na naše prilike. Poročilo se je vzelo z vsestranskim zadovoljstvom na znanje. Predlogov in pritožb ni bilo nobenih, razen splošne želje, da bi se na Jesenicah otvorilo podružnico. Delegat upravnega odbora jim je obrazložil kaj vse govori proti otvoritvi podružnice s čimur se pa navzoči nismo sporazumeli in bo ta predlog predložen najbrže občnemu zboru.

Kamnik. 26. oktobra t. l. se je vršil sestanek zadrugarjev. Predsedoval mu je delegat Gabrovec Franc. O združnem delu je podrobno poročal delegat upravnega odbora. V svojem govoru se je dotaknil sklepov občnega zbora, uprave zadruga, kolonijalne in manufkaturne trgovine, finančnega stanja ter splošnih ukrepov upravnega odbora v korist zadrugarjev. Nato so se iznesli razni predlogi, kateri vsi stremijo za tem, da se cene nekaterega blaga revidira odnosno zboljša poslovanje zadruga. Predlogi so se predložili upravnemu odboru.

Maribor. Dne 25. X. se je vršil v mali dvorani Narodnega doma sestanek članov Nabavljajne zadruga, katerega se je članstvo vsled slabega vremena udeležilo v malem številu. Uvodoma je delegat upravnega odbora poročal, kako je prišlo do likvidacije bivše Gospodarske poslovalnice ter o vzrokih zakaj se v Mariboru ni ustanovila lastna zadruga in zakaj so se Mariborčani morali nasloniti na že obstoječo Nabavljajno zadrugo uslužbencev drž. žel. v Ljubljani. V svojem govoru je orisal delovanje naše zadruga in povedal članstvu, kaj je vse zadruga v Mariboru napravila koristnega. Predsednik upravnega odbora se je precej na široko bavil o pomenu in namenu zadruga, o združnem pogledu vobče, statistično in šematično pa o poslovanju lastne zadruga. Vsem izvajanjem so sledili združniki z zanimanjem. Pri predlogih so se iznesle razne kritike s čimer je bil dnevni red izčrpan in je predsedujoči končno lepo uspeli sestanek zaključil.

Slovenjgradec. Dne 6. oktobra 1930. se je vršil ob 11.40. uri sestanek članov Nabavljajne zadruga za progo Otiški vrh - Mišlinje. Udeležba je bila zadovoljiva. Sestanku je predsedoval tamkajšnji delegat gosp. Lahovnik. — Delegat zadruga je uvodoma omenil pomen združnega gibanja, osobito za državne nameščence. Dalje je poročal o vseh aktualnih vprašanjih naše zadruga in njenemu poslovanju, glede cen, jamstva itd. Na splošno željo se je članstvu prečitala tudi polletna bilanca, ter statistični podatki,

pri katerem so posegli vsi navzoči člani v živahno debato. Glede odtegljajev 5 in 10 Din se je članstvu predložil dejanski stan teh dajatev z ozirom na tozadevno konferenco, ki se je vršila dne 11. in 12. X. v Beogradu. Vsa poročila so člani vzeli z zadovoljstvom na znanje. V splošni debati so bile sprožene sledeče želje: Odbitki naj se specificirajo. Članstvu naj se »Zadrugar« redno dostavlja. Z zaboji naj se manipulira lepo, da ne bodo že v dveh mesecih razbiti. Poljske pridelke naj se v prvi vrsti kupuje od članov, ako so ponudbe konkurenčne in embalažo naj se odračuna, ako jo član sam dostavi.

Na vse gornje želje jim je delegat podal potrebna pojasnila ter prosil člane, da tudi oni podprejo zadrugo pri njenem delovanju. Končno je bila omenjena še akcija naših kreditnih zadrug v Mariboru in Ljubljani s prošnjo, da vsi člani po možnosti pristopijo k istim kot vlagatelji.

Zalog. Dne 25. X. se je vršil v Zalogu sestanek članov Nab. zadruga, ki je bil kljub slabemu vremenu precej dobro obiskan. Delegat upravnega odbora je opisal pomen združništva in cilj, ki ga združništvo zasleduje ter po vseh izvajanjih prišel na delovanje naše zadruga, ki ga je ravno tako podrobno razložil kakor prej splošni del o pomenu združništva. Po teh poročilih so posamezni člani iznesli razne pritožbe in predloge, tako glede netaktnega obnašanja uslužbencev, slabe kvalitete posameznih predmetov, kakor tudi glede cen raznih artiklov. Obilo kritike je bilo tudi radi manufakture. Vse pritožbe je obljubil delegat, da jih bo predložil upravnemu odboru, s čimer so se navzoči zadovoljili, narkar je bil sestanek zaključen.

(Poročila ostalih sestankov prinesemo v naslednji številki.)

Posestvo

v izmeri 2755 m² z malo hišico in sadnim vrtom je na prodaj na lepem kraju 15 min. od postaje Medvode za ca. 40.000 Din.

Informacije daje »Stanovanjska zadruga uslužbencev drž. železnic v Ljubljani«.

Termini

Prodajalna Ljubljana gor. kolodvor.

Gorenjske proge in proga Ljubljana—Kamnik od 9.—12. v mesecu.

Embalaža mora dospeti najkasneje do 7. v mesecu.

Prodajalna Ljubljana glavni kolodvor.

Proga Ljubljana—Rakek in Brezovica—Vrhnika od 4.—5. v mesecu.

Proga Ljubljana—Savski Marof od 6.—8. v mesecu.

Dolenjske proge od 8.—10. v mesecu.

Proga Rimske Toplice—Celje od 11.—12. v mesecu.

Proga Celje—Velenje od 13.—15. v mesecu.

Postajališče: Dev. M. v Polju, Jevnica, Radeče, Loka pri Zidanem mostu, Breg, Blanca, Dobova, Notranje Gorice in Preserje vsakega 6. v mesecu, oziroma, ako je 6. nedelja ali praznik, dan kasneje.

Embalaža mora dospeti najkasneje 2 (dva) dni pred pričetkom termina. Zamudnikom, ki ne pošljejo naročil in embalaže do določenega termina, se odpremijo živila po 15. v mesecu.

Za Ljubljano in okolico: 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 1., 2., 3. v mesecu.

Za Maribor in okolico od 24. do 26. v mesecu.

Za člane s ptujske in prekmurske proge, i. s. postaje Cirkovci—Čakovec—Kotriba in vse stranske proge od 27. do 30. v mesecu.

Ti člani naj pošiljajo prazno embalažo tako, da dospe v zadrugo vsakega 22. v mesecu.

Za člane z južne proge, to so postaje: Hoče—Pragersko—Štore in vse stranske proge od 4. do 7. v mesecu.

Ti člani naj pošiljajo prazno embalažo tako, da dospe v zadrugo vsakega 30. v mesecu.

Za člane s koroške proge, to so postaje: Limbuš—Dravograd—Meža—Prevalje in stranske proge od 8. do 13. v mesecu.

Ti člani naj pošiljajo prazno embalažo tako, da dospe vsaj 5. vsakega meseca v zadrugo.

Ponovno opozarjamo, da članov, ki bodo prišli izven določenega termina, ne bomo postregli prej, dokler ne bodo postreženi člani z rednim terminom.

V interesu vsega članstva je, da se drži določenih terminov. Le na ta način bo ostalo vsako nepotrebno čakanje v prodajalnah, odpadla bo pa tudi vsa jeza in kritika!

Članom, ki kupujejo samo za gotovino, se prodaja vse dni v mesecu. Uместno pa je, da se založi s svojimi potrebami v dneh, ko ni članov s proge.

NOVO BLAGO.

Zdrob, činkvantin, kg Din 3.50.

Obeski za božično drevo, kom. Din 0.50.

Margo slad, kg Din 50.—.

Svečice, čudežne, karton Din 1.80.

Svečice za božično drevo, karton Din 4.80.

Kremne palčice, komad Din 1.—.

»Fix« čisti vse, zavitek Din 3.50.

Polenovka, nova, kilogram Din 28.—.

Slaniki, novi, komad Din 2.—.

Pomaranče, komad Din 1.—.

Pomaranče, komad Din 1.50.

NOVI PREDMETI V MANUFAKTURI.

Sportne čepice od 35 do 65 Din.

Nova zaloga kravat od 12 do 65 Din.

Srebrne »Doxa« ure po 650 Din.

Usnjate listnice od 12 do 30 Din.

Neprodušni klot za pernice po 94 Din.

Stenske preproge po 130 Din.

Tekači (Lauftepiche) od 26 do 52 Din.

Predpostelniki po 75 Din.

ZA MIKLAVŽA PRIPOROČAMO.

Fige, proste, kg Din 5.—.

Hruške, kg Din 6.—.

Orehe, kg Din 8.—.

Rožiče, kg Din 6.—.

Jabolka kg Din 5.—.

Kekse, kg Din 24.—.

Kekse v zavitkih, kg Din 24.—.

Napolitanke, komad Din 1.—.

Kremne palčice, komad Din 1.—.

Pomaranče, komad Din 1.—.

Pomaranče, komad Din 1.50.

Gosi, purane in kokoši. Naročila se sprejemajo v vseh prodajalnah do 15. decembra, naročite pravočasno, ker se bo perutnina oddajala le tistim članom, ki so naročili pravočasno. Na progo odpošljemo brzovozno.

Kurivo, kakor premog, drva in kolarje, naročite pravočasno, ker kurivo razvažamo le od 10. do 24. v mesecu.

Člane na progi prosimo, da pri vsakokratnih naročilih manufakturnega blaga navedejo poleg količine posameznih vrst tudi približno ceno dotičnega blaga. N. pr.:

4 m kotonine, rjave, po Din 11.—.

1¾ m klota, črnega, po Din 33.—.

1 dežnik, damski, za Din 150.— itd.

Če slučajno ne bo v zalogi blaga po točno navedeni ceni, bomo nadomestili z blagom najbližje cene, in sicer navzgor. N. pr.: kotonina, rjava, po Din 11.— ni v zalogi, nadomestili jo bomo po Din 11.50 ali Din 12.—, klota po Din 33.— ni v zalogi, poslali ga bomo po Din 36.— itd.

Prosimo člane, naj to upoštevajo, da se s tem izognejo eventualnim reklamacijam, ki so neizogibne, če ni navedena cena pri naročilih.

Izdajatelj: »Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Sloveniji«. Telef. 2641. Glavni in odgovorni urednik Ponikvar Ciril, tisk tiskarne Makso Hrovatin; vsi v Ljubljani.

Cenik živil

za mesec december 1930

Reklamirajte takoj po prejemu blaga!
Poznejših reklamacij ne moremo upoštevati!

Mlevski izdelki.

Moka Ogg	kg	3.30
Moka Og	"	3.30
Moka mehka	"	3.10
Moka krušna	"	2.80
Moka ajdova	"	4.80
Moka ržena	"	2.80
Moka koruzna	"	1.80
Moka krmilna	"	1.30
Zdrob pšenični	"	3.60
Zdrob koruzni	"	3.—
Zdrob koruzni, činkvantin	"	3.50
Otrobi koruzni	"	1.10
Otrobi pšenični	"	1.10

Testenine

Makaroni v kartonih jajčni	kg	11.—
Špageti v kartonih	"	11.—
Makaroni jajčni in polži	"	9.—
Makaroni domači in druge testenine	"	7.50

Zrnje

Riž I. vrste	kg	8.40
Riž II. vrste	"	5.60
Koruzna, drobna (Činkvantin)	"	3.—
Koruzna, debela	"	1.40
Kaša	"	3.60
Ješprenj	"	4.80
Ješprenček	"	8.40
Fižol Cipro	"	5.—
Fižol Ia	"	4.20
Fižol IIa	"	3.—
Leča debela	"	12.—
Leča domača	"	7.—
Grah zelen	"	14.—
Piča za kure	"	2.30
Piča za kure »Promiul«	"	10.—

Sladkor

Sladkor v kockah	kg	13.—
Sladkor sipa	"	11.50
Sladkorčki (bonboni)	"	24.—
Sladkor v prahu	"	13.—
Sladkor Kandis	"	20.—

Kava

Kava Perl	kg	70.—
Kava Portorico	"	70.—
Kava surova Ia	"	58.—
Kava surova IIa	"	46.—
Kava žgana	"	64.—
Kava žgana »Special«	"	76.—

Kavne primesi.

Kava Kneipp	kg	14.—
Kava žitna	"	8.—
Kava Hag	mali zav.	14.—
Kava Hag	veliki „	27.—

Kava »Žika«	kg	13.—
Kava figova	"	20.—
Kava Enrilo	"	20.—
Kava Enrilo	škatlja	16.—
Cikorija Franck	kg	18.—
Cikorija kolinska	"	17.—
Cikorija redilna	"	20.—

Mast.

Mast	kg	19.—
Ceres, bel, rumen	"	26.—
Čajno maslo Ia	"	52.—
Čajno maslo IIa	"	46.—
Kuhano maslo	"	40.—

Delikatese.

Slanina soljena	kg	20.—
Slanina »Tirolska« (mesnata)	"	30.—
Slanina krušna	"	18.—
Slanina »Hamburška« (mesnata)	"	30.—
Slanina prekajena debela	"	24.—
Slanina papricirana	"	20.—
Salame ogrske	"	80.—
Salama milanska	"	—.—
Salame krakovske	"	36.—
Salama letna	"	28.—
Salame navadne	"	18.—
Kranjske klobase	kom.	5.—
Klobase suhe lovske	"	3.50
Reberca brez slanine	kg	26.—
Reberca s slanino	"	26.—
Prekajeno meso	"	28.—
Jajca	kom.	—.—
Šunke, zvite	kg	28.—
Krače	"	18.—
Svinjski parklji	"	8.—
Svinjske glave brez kosti	"	18.—
Med ajdov	"	14.—
Med cvetlični	"	18.—
Sir Chalet II. a	kom.	1.50
Sir Chalet I a	"	3.—
Sir trapist	kg	26.—
Sir polementalski Ia	"	28.—
Sir polementalski IIa	"	26.—
Sir oster	"	22.—
Sir Parmezan	"	64.—
Maggi	stekl. 11, 17,	28.50
Maggi na drobno	dkg	1.50
Juhan	stekl. 6, 12	—
Juhan na drobno	dkg	1.10
Gorčica	kozarec	10.—
Gorčica na vago	kg	24.—
Keksi v zavitkih	zav.	6.—
Keksi á 1 kg v kartonih in na vago	kg	24.—
Kremne palčice	kom.	1.—
Kumarce, kisle	koz.	10—15
Fižol, stročji	"	11—16
Kocke za juho v alum. lončkih á 25 kom.	lonček	25.—
Marmelada doze á 1 kg in na vago	kg	20.—
Marmelada marelna	"	30.—

Čokolada á $\frac{1}{4}$ 10.—, $\frac{1}{10}$ 4.50, $\frac{1}{20}$ 2.50	
Čokolada z lešniki tabl.	2.50
Čokolada z lešniki $\frac{1}{8}$ kg	20.—
Čokolada z lešniki $\frac{1}{5}$ "	12.—

Sadje in poljski pridelki.

Orehi, celi	kg	8.—
Orehi, jedrca	"	30.—
Fige dalmatinske	"	5.—
Slive bosanske	"	10.—
Hruške suhe	"	6.—
Lešniki celi	"	10.—
Rožiči celi	"	6.—
Mandeljni	"	44, 58
Lešniki, tolčeni	"	36.—
Rozine	"	16, 22
Fige v vencih	"	12.—
Rožičeva moka	"	8.—
Čebula domača	"	1.20
Česen	"	12.—
Zelje kislo	"	2.60
Krompir	"	—70
Jabolka	"	5.—
Pomaranče	komad 1—	1.50

Tekočine.

Kis za vlaganje	liter	4.—
Kis vinski	"	6.—
Kis dvojno močan	"	4.—
Olje namizno	"	16.—
Olje bučno	"	10.—
Olje olivno	"	16.—
Malinovec á $\frac{1}{2}$ l	stekl.	14.—
Rogaška voda á $1\frac{1}{2}$ l	"	6.30
Rogaška Donati á 1 l	"	6.—
Radenska voda á $1\frac{1}{2}$ l	"	6.30
Olje za podplate	"	10.—

Potrebščine za perilo

Milo Benzit	kos	5.—
Milo Schicht, terpentini	kg	17.—
Milo Schicht	"	16.—
Milo Zlatorog	"	14.—
Milo Zlatorog terpentini	"	16.—
Milo Gazela	"	14.—
Milo Gazela terpentini	"	16.—
Milo v kockah ala Marseill	"	15.—
Milo toaletno	komad	4—18
Soda za pranje	kg	2.—
Lug za pranje	"	4.—
Pralni prašek Ženska hvala	"	2.50
Pralni prašek »Tri-soda«	"	3.50
Pralni prašek »Radion«	"	6.—
Pralni prašek »Persil«	"	6.—
Pralni prašek »Labod«	"	7.—
za fino perilo	"	—

Druge potrebščine.

Kalodont za zobe	tuba	6.50
Metle rižove vel.	kom.	12.—
Metle rižove male	"	9.—
Sveče velike in male	paket	6.—
Thermo steklenice	kom.	47, 83
Milo za roke	"	4.50
Božične svečice	kart.	14.—
Čudežne svečice	"	1.80

Železničarjem

v območju direkcije državnih železnic, Ljubljana

Dne 31. oktobra, na dan mednarodnega praznika štednje je sklenila Kreditna zadruga uslužbencev državnih železnic sporazumno z Nabavljalno zadrugo v Ljubljani in Kreditno zadrugo uslužbencev državnih železnic v Mariboru:

1. Da podari temeljno vlogo 100 Din vsakemu železničarju (ali njegovemu otroku), ki se zaveže in vlaga (da bo vlagal) neopovedljivo v našo Kreditno zadrugo v Ljubljani, oz. v Mariboru vsak mesec skozi 10 let po 20 Din.

2. Da podari temeljno vlogo 50 Din vsakemu železničarju (ali njegovemu otroku), ki se zaveže in vlaga neopovedljivo v našo Kreditno zadrugo v Ljubljani, oz. v Mariboru vsak mesec skozi 10 let vsaj po 10 Din.

Kdor izpolni prevzeto obvezo rednega plačevanje mesečnih vlog, more po preteku 10 let svobodno razpolagati s celo takratno vlogo. Če vlagatelj prekine z vlaganjem pred potekom pogojene dobe, more razpolagati s svojimi obrestovanimi vlogami, dočim se pogojno podarjena temeljna vloga z vsemi do takratnimi obrestmi vred pridrži. Če pa vlagatelj redno odplačuje mesečne vloge, a pred potekom 10 let umre, se izplača njegovim postavnim dedičem takoj celotno dobroimetje iz te štednje (toraj tudi naobrestovana temeljna vloga).

Te štednje in njenih dobrot morejo biti v enaki meri deležni člani in nečlani naše Kreditne zadruge. (Vlagatelj je lahko vsakdo, član pa je samo tisti železničar, ki je podpisal pristopno izjavo in plačal v Kreditno zadrugo združni delež 100 Din.

3. Članom naše Kreditne zadruge (samo članom) pa nudi Kreditna zadruga še to ugodnost, da izplača družini (postavni dediči) takega člana-železničarja v primeru njegove smrtne nesreče v službi poleg celotne vloge še posebno podporo, v isti višini, kot znašajo takrat njegove vloge v trajni štednji, največ do 5000 Din.

Cela akcija je zamišljena za otroke železničarjev! Štednja je ena izmed največjih moralnih in ekonomskih sil na svetu. Smisel za varčevanje se mora vcepiti že otroku. Starši, ki uče otroka delati, varčevati in pametno uporabljati ali hraniti pridobljeni denar ali blago. Ti starši so s tem že tudi naučili otroka samostojno živeti. Taki otroci postanejo potem dobri gospodarji v gospodarstvu z denarjem, pa tudi v gospodarstvu s časom in sploh z vsem. Nauk o pametnem varčevanju je najboljša šola, najboljša dota, ki jo morejo dati starši svojim otrokom na pot življenja.

Naša akcija ima za otroke predvsem moralno-vzgojni pomen, za to morate otroku tudi pokazati hranilno knjižico naše kreditne zadruge, kupili mu boste domači hranilnik, ki jih prodaja naša Nabavljalna zadruga, naučili ga boste, da bo vsak dinar, ki ga dobi ali zasluži, vrgel v svoj nabiralnik in pokazali boste otroku v Kreditni zadrugi, da vpišejo izročeno vsoto v njegovo hranilno knjižico.

Ne sme se omalovažeti denarne-materijalne strani takega varčevanja. 20 ali 10 Din kot prihranek ne pomeni dosti. Toda v teku let se naberejo lepe vsote, katerih si ne bi drugače ne otrok, pa tudi ne oče nikdar prihranil. Evo kako naraste kapital vštevši darilo Kreditne zadruge:

V letu	Vloga po 10 Din	Darilo 50 Din	Skupaj	Vloga po 20 Din	Darilo 100 Din	Skupaj
5	670.—	62·31	732 31	1340.—	124 62	1464·62
10	1506 08	77·64	1583 72	3022 16	155·29	3177·45
15	2545·44	96·76	2642 20	5090·88	193·52	5284·40
20	3841·97	120·58	3962·55	7683·94	241·17	7925·11
25	5458·02	150·27	5608·29	10916 04	300·54	11216·58
30	7471 75	187·26	7659·01	14943·50	374·53	15318 03

To bi bilo po dosednji obrestni meri 4·5⁰/. Povedati pa moramo že sedaj, da se ta obrestna mera vsepovsod ne bo mogla držati in se bodo znižale tako za vloge kakor za posojila. Pri 4⁰/o obrestovanju se znižajo končni zneski na sledeče številke:

Mesečne vloge z darilom vred	V 5 letu	V 10 letu	V 15 letu	V 20 letu	V 25 letu	V 40 letu
Vloga po 10 Din	722·69	1545·15	2537·38	3928·01	5520·49	7457·54
Vloga po 20 Din	1445·38	3090 30	5074·75	7856·03	11040·98	14915·08

Gotovo je, da ne bo ostalo samo pri teh vlogah. Otrok, ki ga boste učili štediti, bo nabiral in nabral poleg tega še lepe vsote. Otrok, ki prinaša poleg mesečnih odtegljajev še gotove vsote v trajno štednjo, pomaga s tem obenem zavarovati svojega očeta (člana Kreditne zadruge) za slučaj smrtne poškodbe v službi. Če ponesreči, dobi družina izplačano **dvojno** vlogo.

Formalnosti:

Kot vlagatelj nastopa napram kreditni zadrugi železniški uslužbenec. Temu se predpisujejo in odtegujejo mesečni obroki trajne štednje. On podpiše prijavo, označiti pa more v njej, ali se izstavi vložna knjižica na njegovo ime, ali na ime otroka, odnosno več otrok.

Navedena akcija, podarjevanje začetnih vlog 100 in 50 Din velja samo do 30. VI. 1931.

Potrebno tiskovino, ki jo prilagamo „Zadrukarju“ in ki jo dobite v pisarnah Kreditne in Nabavljalne zadruge, izpolnite besedilu primerno in jo oddajte Kreditni ali Nabavljalni zadrugi.

Hranilna knjižica naše Kreditne zadruge je **najlepše in najprimernejše božično darilo za Vaše otroke.**

Dobite jo izstavljeno in vpisano s prvo vlogo 100 ali 50 Din, čim oddaste v Kreditni zadrugi prijavo o trajni štednji.

V Ljubljani, dne 22. novembra 1930.

**Kreditna zadruga uslužbencev državnih železnic
v Mariboru r. z. z o. z.**

Kralj l. r.

Tumpelj l. r.

**Kreditna zadruga uslužbencev državnih železnic
v Ljubljani r. z. z o. z.**

Punčuh l. r.

Jeras l. r.

Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Sloveniji r. z. z o. z.

Kobal l. r.

Čerček l. r.